

Raadsvoorstel

Onderwerp : Voorstel tot vaststelling van de Erfgoednota Oost Achterhoek 2025
Portefeuillehouder : Mr. A.B. Stapelkamp en T.M.M. Kok
Thema Raadsprogramma : 1. Leefomgeving en Wonen

Global Goals

Aan welke Global Goals wordt bijgedragen:

Beslispunten

1. De Erfgoednota Oost Achterhoek 2025 vast te stellen.

Waarom dit besluit nemen

Sinds 2015 werken de drie gemeenten Aalten, Oost Gelre en Winterswijk samen op het gebied van erfgoed. We stelden erfgoednota's op, met de titel Wi-j doet 't samen. Dat deden we voor de perioden 2017-2020 en 2021-2024. Door met zijn drieën projecten te doen, bereikten we meer dan we los van elkaar hadden gedaan. Denk bijvoorbeeld aan het onderzoek naar historische interieurs, de energiescans en de kerkenvisie Oost Achterhoek. Ook konden we samen provinciale en landelijke subsidies aantrekken en projecten een regionaal karakter geven.

Wat ging er de afgelopen samenwerkingsperiode goed en wat kan er beter?
Dat bespraken we tijdens de erfgoeddag op 29 februari 2024 in Winterswijk. In juni 2024 praatten we hier verder over met verschillende erfgoeddeskundigen uit onze drie gemeenten. Ook hadden we gesprekken met verschillende belanghebbenden.

De conclusie na al deze gesprekken?

De basis van onze erfgoednota Wi-j doet 't samen is goed en actueel. Er is nog veel draagvlak voor de doelen en wensen. Tijdens de bijeenkomsten hoorden we dan ook vaak: 'Stop niet te veel tijd in een nieuwe nota, werk aan een dynamisch uitvoeringsprogramma. Dus dat gaan we doen. Zo blijven we met onze samenwerkingspartners werken aan het behouden en versterken van ons erfgoed.

De samenwerking gaan we met het nieuwe erfgoedbeleid zoals beschreven in de Erfgoednota Oost Achterhoek 2025 voortzetten. Deze nota heeft van 18 juni 2025 tot 18 juli 2025 ter inzage gelegen. Verder zijn verschillende erfgoedpartners gevraagd om input te leveren voor het uitvoeringsprogramma 2025-2027.

De ingebrachte reacties hebben betrekking op de samenwerking met onze partners en de projecten die ze met ons willen uitvoeren. De reacties hebben we verwerkt in het concept uitvoeringsprogramma.

Wat is het bestaand beleid c.q. kader?

De Erfgoednota Oost Achterhoek 2025 past goed bij het landelijke, provinciale, regionale en lokale beleid omdat het erfgoed belangrijk maakt voor iedereen. Dit sluit aan bij de visie van het Verdrag van Faro. Het zorgt ervoor dat erfgoed beschermd wordt en ook mee kan veranderen met nieuwe plannen, zoals beschreven in de Erfgoedwet en Omgevingswet. De nota helpt ook om de Gelderse cultuur en identiteit te versterken, passend bij het beleid van de provincie Gelderland. Verder zorgt de nota ervoor dat erfgoed wordt meegenomen in ruimtelijke plannen, zodat het erfgoed en de leefomgeving samen beter worden. De Erfgoednota Oost Achterhoek 2025 is een schakel tussen erfgoed, ruimtelijke ontwikkeling en de leefomgeving. Daardoor staat erfgoed niet op zichzelf, maar is het juist verweven in bredere doelstellingen.

Argumenten

1.1 Met de Erfgoednota Oost Achterhoek wordt de samenwerking tussen de gemeenten Aalten, Oost Gelre en Winterswijk voortgezet.

De samenwerking tussen de drie gemeenten heeft laten zien dat vele handen licht werk kunnen maken, maar ook dat gezamenlijke krachten leidden tot grotere resultaten. Deze samenwerking willen we graag voortzetten. Omdat onze ambities niet veranderd zijn hebben we de basis van het erfgoedbeleid 2020-2024 vertaald naar een nieuwe nota. Deze nota wordt vastgesteld voor onbepaalde tijd. We gaan werken met een twee jaarlijks uitvoeringsprogramma. Met het uitvoeringsprogramma sturen we sterker op actuele thema's die erfgoed raken.

1.2 Met deze nieuwe erfgoednota zetten we ons bestaande beleid door.

In de vorige beleidsnota's legden we een stevige basis voor de toekomst. Dat bleek uit alle gesprekken die we hebben gevoerd over de afgelopen samenwerkingsperiode. Onze doelen (ambities) zijn nog steeds actueel en passend en er was veel draagvlak voor de ambities. Dit draagvlak heeft mede geresulteerd in de BNG-erfgoed publieksprijs. In de Erfgoednota Oost Achterhoek 2025 hebben we daarom onze ambities opnieuw uitgelegd en actuele thema's gekoppeld aan deze ambities. Met een tweejaarlijks uitvoeringsprogramma werken we aan de ambities en kunnen we makkelijker bijsturen.

1.3 Op basis van een uitvoeringsprogramma sluiten we aan bij bredere ambities.

Het concept uitvoeringsprogramma 2025-2027 geeft inzicht in de activiteiten en projecten die we de komende jaren voor ogen zien. De activiteiten sluiten aan bij bredere gemeentelijke doelstellingen, zoals het verduurzamen van erfgoed, het inzetten van erfgoed voor economisch rendement en voor een aantrekkelijk woon- en leefklimaat, het delen van kennis met jong en oud en het samen optrekken met burgers/partijen bij (de uitvoering van) het beleid. Het uitvoeringsprogramma is geen onderdeel van de besluitvorming. Deze wordt na vaststelling van de erfgoednota door de raad verder uitgewerkt.

1.4 De samenwerking geeft ruimte voor lokale speerpunten en activiteiten.

Naast projecten die we als drie gemeenten uitvoeren is er ook ruimte voor bijzondere lokale projecten. Deze worden veelal met lokale partners opgepakt.

Kanttekeningen

- Geen

Is er draagvlak voor dit besluit?

Het participatietraject zag er zo uit:

- Erfgoeddag op 29 februari 2024 in het Vriezenhuis in Winterswijk:
Hier waren verschillende erfgoedbelangstellenden en erfgoeddeskundigen uit de drie gemeenten bij. En ook afgevaardigden van provinciale en landelijke erfgoedorganisaties en ondersteuningsinstellingen. We wisselden ideeën, kennis en

ervaringen rondom erfgoed uit. En we spraken over belangrijke thema's, uitdagingen en kansen in de erfgoedsector.

- Gespreksavond op 26 juni 2024 in de Koppelkerk in Bredevoort:
De gespreksavond richtte zich specifiek op de regionale historische verenigingen, waarbij vertegenwoordigers van deze verenigingen in gesprek gingen over de rol die zij spelen in het behoud en de promotie van erfgoed. Het was een gelegenheid om ideeën en zorgen te delen, en om gezamenlijk te denken over de toekomst van het erfgoedbeleid.
- Individuele gesprekken met belanghebbenden (stakeholders):
We spraken bijvoorbeeld met het basis- en voortgezet onderwijs, restauratiebedrijven en molenaars. Deze contacten met het werkveld gaven ons inzicht in de verschillende problemen.
- Cultuur en Erfgoedpact:
De evaluatie en het verslag Voortzetting 2025-2027. Met de regiogemeenten is een Cultuur en Erfgoedpact gemaakt. Dat pact gaat over de periode 2025-2027. Erfgoed krijgt hierin een belangrijkere plek.
- Binnen de gemeenten bespraken we met verschillende collega's van verschillende beleidsvelden, de conceptteksten van dit beleid.
- De commissie Omgevingskwaliteit Aalten heeft tijdens de besloten vergadering van 10 april 2025 advies uitgebracht. De reacties verwerkten we in deze Erfgoednota.
- De concept Erfgoednota heeft van 18 juni 2025 tot 18 juli 2025 ter inzage gelegen. En alle partners die betrokken zijn bij de totstandkoming van de nota zijn gevraagd om input te leveren voor het uitvoeringsprogramma 2025-2027.
De ingebrachte reacties hebben betrekking op de samenwerking met onze partners en de projecten die ze met ons willen uitvoeren. De reacties hebben we verwerkt in het (nu nog concept) uitvoeringsprogramma

Wat zijn de financiële consequenties van dit besluit?

- Voor de uitvoering vragen we geen extra middelen. De bestaande middelen die structureel in de begroting staan worden gebruikt voor het uitvoeringsprogramma.

Hoe en met wie wordt er gecommuniceerd over dit besluit?

Er is een uitgebreid participatie- en communicatietraject gevoerd met betrokkenen bij de totstandkoming van de nota. Ook heeft de conceptnota ter inzage gelegen. De ingediende reacties hadden betrekking op uitvoeringsprojecten en zijn verwerkt in het concept-uitvoeringsprogramma 2025-2027. Deze zal, na vaststelling van de erfgoednota, definitief worden gemaakt en door het college worden vastgesteld

Wat gaat er gebeuren na dit besluit?

Na vaststelling van de erfgoednota Oost Achterhoek 2025 in de drie gemeenten werken we verder aan het uitvoeringsprogramma.

Wat gaat er gebeuren?

Het uitvoeringsprogramma 2025-2027 wordt vastgesteld.

Twee jaarlijks wordt het uitvoeringsprogramma geactualiseerd.

Wie gaat het doen?

College's van de drie gemeenten

College's van de drie gemeenten

Wanneer?

Q4 2025

Q4 2027

In 2030 gaan we de nota evalueren. En kijken we of de nota aanpassingen behoeft. Met een actueel uitvoeringsprogramma blijven we goed inspelen op onze ambities

College's van de drie gemeenten met de samenwerkingspartners.

Waar nodig
tussentijd aan de
hand van actuele
ontwikkelingen

2030

Bijlagen

1. Erfgoednota Oost Achterhoek 2025
- 2. Concept Uitvoeringsprogramma 2025-2027
3. Concept Raadsbesluit tot vaststelling van de Erfgoednota Oost Achterhoek 2025

Aalten, 29 juli 2025

Burgemeester en wethouders van de gemeente Aalten,

drs. A.J.M. Gildhuis
secretaris/algemeen directeur

mr. A.B. Stapelkamp
burgemeester